

БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой,
БМАССР-эй Верховно Советэй
ба ВКП(б)-гэй Улан-Удмын
Горкомой орган

Июнь
27
1942 он
СУББОТО
№ 151 (3963)
СЭН 15 МҮНГЭН

СССР-эй ажалшад эхэ оронойнгоо оборонын фонддо 2 миллиард
740 миллион түхэриг мүнгэ оруулаа

Манай ажалшад болбо эхэ оронойнгоо оборонын фонддон байгуулагдан үлдөө эхилээд июнийн 1 хүртэрхи турша соо 2 миллиард 740 миллион түхэриг мүнгэ оруулаа.
Гадна, 94 килограмм алта, 11,5 килограмм платина, 9.000 килограмм мүнгэ, 1 миллион 165.000 түхэригэй сэнтэй эрдэнитэ эдлэлүүдые,

7.547 мянган түхэригэй сэнтэй харин валюта, 2 миллиард 163 миллион түхэригэй Гүрэнэй Уршаламнын облигацинуудые оруулан ба 35 миллион түхэриг мүнгэ нөөслэрин хассануудта хадагалхан байха юм.
(ТАСС).

ГАХАЙ, ШУБУУ, КРОЛИК ҮСХЭБЭРИЛГЭ АЛИ БОЛОХООР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Цайнай үедэ ямаршье мэргэжэл, ямаршье ажал угаа шуудаа байха юм. Болхоос дээр гахай, шубуу ба кролик үсхэбэрилжэ байһан хүндий ажал сэрэгэй хэрэгтэ хагдахагүй мэтээр харгалдаа боллошье, тэдэнэр хадаа аймагтар шуудаа оборонгоо улдатай ажал хэжэ байна гэшэ. «...Бошотүдые үлэстэй найнаар, садхаланаар эдөөлдүүлжэ байха хэрэгтэй. Бидэнэр хадаа манай армие өдөө хоолой продуктнуудаар эмгэг дэлбэтээр хангатаа ёһотойби. Бидэнэр хадаа армиде ба арад зоноо мяха үлэмжэ өтөөр түгээжэ байха ёһотойби». Нүхэр М. И. Калининий илгээжэ хэлдэн үгье болхоос малшид бүгдөөрөө хээвэ бүхэлдэ һаважа мэтэжэ абаха зэргэтэй.

Фронт дээрэ ябайн боей буу зэбсэгтэ түрээхэд абаха зуура, сууда соогоо өдөө хоолой зүйлүүдые абаха ямба ушартай. Мяха тохойн зүйлүүд болобо сэрэгшадтэ буу зэбсэгтэй ади шуудаа хэрэгтэй. Немешко-фантоста адууришад ба тонүүшлэлье хя һамаа хожжо байгаа адарта Улаан Армиде ади шууда юмье улам өхөөр түгээжэ гэшэ зэргэ муухай дайсаание өсөлгөн дараа ялгыгмэнай түргэхэ болоно.

Орон дотор мяханын реСУРЫЕ улам өтө болгохо гаһан яса араггүй шуудаа зориго болбо түргөөр үлэжэ малнуудые илангада өхөөр дүгжөөхөе билднөө эрин. Артель брэнде гахай, шубуу, кроликуудые улам улам олон болгохо ба тэдэниие шахаха ябадал мүнөө сагта нүрэн нүрэн ушхатай шуудаа зорилогнуудай нэгэн болгон табигдаха ёһотой.

Гахай болбо мяха ба өхөө үгэхын талаар айхабар түгэтэй мал гэжэ бидэнэр мэдэвнэби. Тингэбнөө манай энде түшөө нилээд олонгоот колхозууд түрээхөе тоодотой байха юм. Гэжэ зура гахай болбо галханы ба түнэй, овшгийн ба картаабгын гэхэ мэтын хог болуудые эдхэжэ байха тула тэдэниие үбөлгэшье, зугайшье сагта тэжээхэдэ угаа таамай байха.

Мүнөө үедэ республика дотор гахай үсхэбэрилжэ амгалан бэшэ байдалтай байһынэ тэмдэглэхэ шууда. Энэ жэлдэ олонгоот колхозуудтай гахайн ферментүүд дээрэ харуулаха ба тэжээд муутай байһанай эсэстэ поршөөноонууд олоор гарза болоһон байна. Илангада Баргажаны, Кабанжын, Хажягы, Зайрайн ба бусад аймагуудта СТО-үүд дээрэ абган мүнөө жэлэй түг айхабар өхөөр хорлодо боло. Энэ юу гэршлэлдэ гэхэдэ: тэндэх партиёна, советскэ ба партизанадантай оргазууд болбо «Колхозуудта ба совхозуудта залуу малнуудые хорлогтойгөө түлхүүлхэ ба адуу малтай тоо толгой өлшөөрүүлхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй

Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовто США-гэй Гүрэнэй Секретарь Г. Корделл Хэллын эльгээһэн телеграмма

Фашистка Германиян зүгөө хэгдэн айхабар шэрүүн хатуу сэрэгэй долгоодо таанар амжалтатай найнаар эсэргүүсэд, бүхэ дэлхэе ээлжэ гэжэ манай нийгнм дайсанай зохиёһон түсэбье буа гатаан абдалтай дашарамуулан би болбо Холбоото Штадуудай правительство ба тэндэх арад зоной үмэнөө Советскэ Союзай правительство ба арада Танаар дамжуулан амаршалга хүргэнэ. Бүхэлэй жэлэй турша соо Советскэ Союзай арад болбо гансахан фашистка Германиян бэшэ, мун фашистнуудай заабаряар абажа байгаа Европодохи бусад ороноудай аринуудтайшье тэмсэл абуулба. Энэ тэмсэлдэ Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсүүд бүхэ зонийнгоо баатарлик дэмжээртэйгээр өөһаднигөө үггэрье архимээр дүүргэжэ, бүхэ дэлхэй дээрхи эрхэ сүлөөдэ дүртай арахуудта магтуула.

Унгерэн жэлэй турша соо американса арад болбо олон гэрээ сэрэгэй долгоодо орохо аюултай болоод байһан боллошье өөрынөө буу зэбсэг ба хэрэгсэлүүдые Советскэ Союзтай хубаалан туһалжа байгаа. Энэ жэлдэ эдэ буу зэбсэгүүд ба хэрэгсэлүүд болбо манай заводуд ба фирмүүд дээрһээ улам өтө хэмжээтэйгээр оржө байхаар түсэблэгдэнэ.

ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой түрүхтэ тогтоомье хүсэһэн түргэхын түлөө тэмсэг абуулаһгүй, хэрин урда мэтэ өһөд назартай йуужа байһаншье элринэ. Иймэ байһал саашаадаа үргэлжэхэ ёһотой.

Колхозуудтай гахайшья болбо түрүү стахановцуудай түлгөр жэшөөгөөр мүдэлмэрлэхэ зэргэтэй. Гахай үсхэбэрилжэ тушаа эрхм жэшөө харуулаха байһан хүнүүд манай энде аһала олон бие. Бичурын аймагай Вилотайн сельсоветэй Сталинэй нөрэмжэтэ артелиин СТО-е жэшөө болгон хараал түсэ. Олон жэлэй мүй дүршлэтэй гахайшьян Нияшта Лукия Казарь-бийтай хүтлээрлэдэ энэ фермын гахайшьян 1941 ондо тус бүрөөс 78—78 поршөөноонуудые тэжээһэн байха юм. Тэдэнэр хадаа мүнөө жэлдэ 40 этэ гачийнаа 550 поршөөноо түлгүүжэхээ гадна, июнь һара соо 13 гахайгэр ороондо оруулаха, намар болтор түшөө 182 түл абаха түсэбтэй.

Колхоз доторго бич байһан реСУРЫЕда бүхэлдэ хэрэгжэжэ, фронтдо ба үлэжэ талаа, мяха улам өхөөр түгээжэ тухай адуушье Сталинэй үргэсэ болото зэрэг дээр бөөжүүлжэ байһан патриотуудтай түнэн сэхэ ажал хүдэлмэринь энэ гэшэ.

Бидэнэр гахайнуудые олон болгоһын хажуугаар мүн шубуу ба кролик үсхэбэрилжэ дэлгэрүүлхэ тухай анхараала хандуула ёһотойби. 1942 ондо баталгданай гүрэнэй түсэбэй ёһоор талаа ба кроликуудтай тоо толгойн урда урдыниһаа хүрэнгүй олон болохо байна. Төд мүнөө үедэ энэ ажалтон хантагалгүйгөөр табиһанхай.

Энэ жэлэй эсэстэ республика дотор 185 мянган талаа бич байха ёһотой аад, мүнөө бич бай-ланжын мях 58 мянган байха юм. Мүн төрөөхөн түсэбэй ёһоор бич байха ёһотой кроликуудай түрөөһын гурбан хүби түшөө адуу.

Тарбатаргайн ба Ивогын аймагуудта кролик үсхэбэрилжэ шөнө ферментүүд байгуулагдаха ёһотой аад, мүнөө дээрэ юушье хэргэдүй, Бага Загмэнай, Кабанжын, Баргажаны аймагуудта талха үсхэбэрилжэ хэрэгтэ ямаршье анхараал табиһангүй. Колхозууд болбо шубуу ба кролик үсхэбэрилжэ ферментүүдые байгуулахын хажуугаар, мүн колхознуудайшье дунда энэ ажалые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ахи болохо туһаламжа үзүүлжэ зэргэтэй.

Мүнөө үедэ Бүхэсоюзна социалистическэ мүрьсөөндэ оролсон колхозно ферментүүд фронтдо мяха ба өтөө элбэг өхөөр үгэхын зоригоор гахай, шубуу ба кроликуудые тон олоноор түгэхын түлөө мүрьсэгтэй. Тийн, хүдөө ноталуудтай партиань оргазуудтай энэ патриотическэ хүдэлмэринь «большевистска» скар тогтойло уялгатай.

Ю. ОНОНСКИЙ.

Харьковскэ зүтэй нэгэ участок дээрэ немешкэ мотоэбэн сэрэгүүд таннуудаар дэмжэжэжэ манай сэрэгүүдэй ээһэн хуури газарые элаковаала. Усад шанга байдаланай эсэстэ манай боецүүд 13 немешкэ танк, 3 эхэ буу ба бусад буу зэбсэг түг мэтэ. Дайсан болбо амшье хүсэһэнлөө талаар хүдөө гээтэнүүдтэ оро.

Калининскэ фронтын нэгэ участка дээрэ жоуулаа хэжэ байһан манай частин боецүүд немешкэ ябдан сэрэгэй атакые гэгдэргөн сожио дайсанай байһан газарта сүмөрүн ороһон байха. Гар туладаланай болоходо 150 гаран гитлеровцууд түг хэлхэбэ. Манайхид нэгэ миномет, 6 станково пулемет, томо калибрын 1 пулемет, радиостанци, олон граната ба һомо буулан абаһан байна.

Юмашовууд нүхэр Печерский, Савельев, Третубец, Семенов ба Акулов гэшүд (Баруун-Урда фронт) ябан сэрэгэй буугар буудлаха «Жестерингт—109» гэгэж немешкэ самоделые унхатаа. Мүн тэрэ урд нэгэ поразделениин уланармееүүд винтовкын ба пулемодой буудалгаар дайса-

Дабхар ургэн далайсаар...

Фронтвой колхоз

Брянска сельсоветэй «Путь Ленина» колхоздо овоцх ба карт тааба туулаха бүхэ хүдэлмэри үмэ дүүргэхэй.

Энэ ороһото культурануудай тарилгын түсэб гүйсэхэдэхнөө гадна, 8 га пшеница ба ярица нэмэлтэ тарилга хэдээ. Тэрэнь элбэг абаха үргэсэн бүхэди өбөрөнгийн фонддо оруулагдаха юм.

«Путь Ленина» колхозойхид үнэхөөр сэрэгэй гурияар, «стакановскогэ» хүдэлмэригнэй түлөө ба эхэ оронойнгоо оборонын хүсэ шадалье бүхжүүлхэ тухай оролдог гаргалһанай түлөө энэ артель фронтвой колхоз гэһн нэрэтэй боло.

Тус аймагай түрүү колхозууд ороһото культурануудай тарилга ба орогд хуулаха хүдэлмэрээ дүүргэжэ пар хахалагдаа оронхой. Мүнөө үедэ хэдэн зуугаад гектар эртын пар хахалагдаа.

Тарилга ба пар хахалагдаа талар «Совет Байнальце», «ОКДВА», «1-е Мая», Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд түрүүлжэ байна.

Жэлэйнгээ түсэбье 5 һара соо дүүргэжэ

Солонгын аймагай Ноодоной «Большевик» артель үзэр ба хони амаадые үсхэбэрилжэ туша мүнөө жэлдэ табиһанай гүрэнэй түсэбье табан һара соо бүрин дүүргэжэ шадаба.

Энэ колхозойхид болхо Алма-Атиска областийн Сталинэй нэрэмжэтэ артелиин членүүдэй урга бэшигые зүршэн хэлсэлдэй бүгдээр, социалистическэ мүрьсөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ. Эдэнэр хадаа адуу малшьянга тоо түсэбөө түгүлэн 340 толгой хүртэр оморүүлхэ тухай уялта абса. Мүн төрөөхөн гүрэндэ тушааха бүхэ уялгануудаа болоорһон урид дүүргэжэ гэжэ нэгэн һаваалар шийдэлэн байха юм.

«Большевик» колхозойхид энэ хабарай тарилгын хүдэлмэри өрхмээр дүүргөөһын түлгөөр тарилгадэй бусад хүдэлмэринуудые өмхлөтэйгөөр абуулаа.

О. ЦЫРЕНОВ.

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрьсөөн

Соцмүрьсөөнэй саг зали бадаруулан...

Фронтдо ба ороноо улам өхөөр талха тариа, мяха тобо ба ама-үйлэдөөр түүхэй эдлэлүүдые үгэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрьсөөе дэлгэрүүлхэ тухай Новосибирскэ областийн Чистосерово районий «Путь кре-стианина» ба Казахскэ ССР-эй Алма-Атиска областийн Сталинэй нэрэмжэтэ колхозойхид патриотическэ түсэхээр Гүшагай сомоний Калининэй нөрэмжэтэ хүдөө-алахын артелиин членүүд өөһнэ хоорондоо соцмүрьсөөндө өгэ залине бадаруулан асалажа байһа.

Энэ тариалан ба ферментүүд дээрэ хүдэлмэрдэг колхознууд Бүхэсоюзна социалистическэ мүрьсөөндэ бүгдөөрөө оролохо зуурига эхэн олон уялгануудые абса хэн.

Энэ уялгануудаа бөөдүлэн ха-барай тарилгын түсэбье 15 гектаргаар дүргэн дүүргэбэ. Тийн тарианай үргэсэ абса тушаа гүрэнэй түсэбье үлүүлэн дүүргэжэ ороһото культурануудтай та-

ЗУРАГ ДЗЭРЭ: Улан-Удын делогосой инструментальна Цехын слесарь стахановец нүхэр В. Г. Авдеевский. Энэ нүхэр болбо уадрингөө нормые 370 процент дүүргэжэ юм.
Г. Крашенинниковагай зураг.

Сэрэгэй уеын үргэсэ абаха

Энэ жэлдэ элбэг өтө тариа ургуулахын түлөө Ирууны аймагай Этын сомоний Кировэй нөрэмжэтэ артелиин членүүд тариалан дээрэ эршэтэй шангаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр хадаа оборонын гектарнуудые тариха гаһан патриотическэ хүдэлмэри оролохо, нэрэмжэтэ тариала хэн байха юм.

Энэ үдэрүүдтэ тарианай бүртгэ ногоо ба үрмэдэ түржэ тушаа колхознууд оролоһотой шангаар хүдэлмэрилжэ. Нүхэр Белоусовагай бригада 200 гектар тариала эсбэрижэ. Нүхэр Харитоновагай хүдэлмэрилжэ хоёрхои бригадаһа 180 гектар тариала дээрхи бүртгэ түржэ хэлхэ.

Тарианай түржэ үрмэдэ түржэ хүдэлмэридэ түрүүлгын түбүгүшье өмхлөтэй найнаар хабадана, һураһандал Марус Тимофеева, Вера Белоусова, Поля Петровская ба бусад үдэртэ нормое дүүргэн дүүргэнэ.

Тарилгадэй бусад үдэртэ нормое хүдэлмэриин шангаар илгээжэ байна. Дуб. АНУРОВ.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОНОО

Июнийн 24-эй үдлөөнэй мэдээсэл

Июнийн 23-эй һүнийн туршада фронтын Севастопольно участка дээрэ дайсанай булюо хүсүүдтэ эсэргүү байһан үргэжэжэ.

Фронтын бусад участка дээрэ шуудаа хубилагта болоогүй.

Харьковскэ зүтэй нэгэ участок дээрэ немешкэ мотоэбэн сэрэгүүд таннуудаар дэмжэжэжэ манай сэрэгүүдэй ээһэн хуури газарые элаковаала. Усад шанга байдаланай эсэстэ манай боецүүд 13 немешкэ танк, 3 эхэ буу ба бусад буу зэбсэг түг мэтэ. Дайсан болбо амшье хүсэһэнлөө талаар хүдөө гээтэнүүдтэ оро.

Калининскэ фронтын нэгэ участка дээрэ жоуулаа хэжэ байһан манай частин боецүүд немешкэ ябдан сэрэгэй атакые гэгдэргөн сожио дайсанай байһан газарта сүмөрүн ороһон байха. Гар туладаланай болоходо 150 гаран гитлеровцууд түг хэлхэбэ. Манайхид нэгэ миномет, 6 станково пулемет, томо калибрын 1 пулемет, радиостанци, олон граната ба һомо буулан абаһан байна.

Июнийн 24-эй үдлөөнэй мэдээсэл

Июнийн 24-эй туршада Харьковскэ зүтэй манай сэрэгтэй дайсанай долгоодо ябадан сэрэгтэй тэ эсэргүү байдалнуудые хэбэ.

Фронтын Севастопольно участка дээрэ манай сэрэгтэй дайсанай булюо хүсүүдтэй хэдэн атакые сүхариса собо.

Фронтын бусад участка дээрэ ямаршье хубилагтанууд болоогүй.

Манай кораблинууд Баренцова далай соо 4000 тоно ула турхи хэмжээтэй дайсанай транспортые шэнхэбэ.

Июнийн 23-да манай авиацин частинүүд фронтын элдэб участка дээрэ 36 немешкэ танк, сэрэг ба ашаа тээһэн 95 автомашина, 10 мотоцикл, һомо хэрэгсэл тээжэ ибаһан 30 номо түрэг үгы хэһэн ба гэмтөөһинбэ гаһна. полоней ба зенитэй артиллериин 10 батареин буудалгы даража, һомо хэрэгсэлтэй хоёр склад тэһэжэ, дайсанай 5 рото шахуу ябан сэрэг ба нэгэ эскадрон мориго сэрэгые тараан сохиһон ба зарьмынь үгы хэһэн байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Кронштадска Улан-Сэрэгэй госпиталине ЛЕНИНЭЙ орденноор шагнаха тухай

Немецкэ бүлжмтарашадта эсэргүү тэмсээй фронт дээрэ Командваһингаа даалгбаринэ жэшэте найнаар дүүргэһэнэй түлөө Кронштадска Улан-Сэрэгэй госпиталине Лениней орденноор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гүрүүгүшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1942 оной июнийн 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй ОИ МОДОНОЙ АКАУЯ-ЛЭДЭРИИН НАРКОМАДАЙ 41 НОМЕРОИ ЗАВОДЕЙ АМАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕННООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Улаан Армида хэрэгсэхэ тусхай зэбсэг бүтээжэ талаар правительстэйн даалгбаринэ амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө СССР-эй ой модоний ажайлэбэриин Наркомадай 41 номерой заводые АМАЛАЙ Улаан Тугай орденноор шагнала.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гүрүүгүшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1942 оной июнийн 21.

Улаан Арминн агаарай хүсэжүүдэй начальствуошчи ба рядовой составые орден ба медальнуудаар шагналга

Немецкэ бүлжмтарашадта эсэргүү тэмсээй фронт дээрэ Командваһингаа даалгбаринэ жэшэте найнаар дүүргэжэ зуура баатаршад ба эрхэтэй зориг гаргалһангаа түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указгаар шагналга гөбө.

Ленинэй орденноор — Дивизионно комиссар Л. Г. Руднев ба инженер-полковник Н. М. Степанов;
Улаан Тугай орденноор — лейтенант В. А. Александров, ахалагша лейтенант П. А. Артюхов, лейтенант А. А. Бабич, лейтенант В. А. Балкин, ахалагша лейтенант А. И. Берещанский, бригаднэ комиссар А. П. Грубич, ахалагша лейтенант К. С. Данилин, капитан В. И. Демидов, капитан П. Т. Жидков, лейтенант Г. А. Иванов, лейтенант Г. З. Курочин, ахалагша лейтенант К. Н. Либин, ахалагша лейтенант К. Е. Мантуров, лейтенант Ф. И. Пономорев, ахалагша лейтенант А. Ф. Попов, полковник В. П. Пошехонцев, полковник П. М. Садон, лейтенант С. В. Сальников, капитан Е. А. Смирнов, полковник В. И. Сталин, капитан И. В. Суворов, 1-дэх рангын военачальник А. Г. Фильмичев, ахалагша лейтенант И. М. Юликов, ахалагша лейтенант П. Ф. Акимоно, ахалагша лейтенант В. Ф. Ястребов гешад шагналга.

Улаан Олоной орденноор — 106 хүн;
«Отвагын түлөө» медальяр — 10 хүн;
«Дайшалгы габынагй түлөө» медальяр — 57 хүн шагналга.

(ТАСС).

ХРОНИКО

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум болбо РСФСР-эй Барилгын материал ажайлэбэриин Нарком нүхэр И. П. Гвоздаревые уялганаһэн сүлөөлө.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум болбо нүхэр И. Л. Митромовые РСФСР-эй Барилгын материалы ажайлэбэриин Нарком болжа.

(ТАСС).

